

SCOPAS, EL DISSENY D'UN SÒMNI

DAMUNT L'EMPREMTA DE LES ANTIGUES CIVILITZACIONS

A mitjan anys 60, uns quants emprenedors empordanesos, el més gran dels quals no passava dels vint-i-cinc anys, varen posar fil a l'agulla i començaren un projecte empresarial que els portaria, després d'aconseguir el finançament necessari, a la construcció i explotació d'un complex lúdic amb una discoteca com a referent destacat, la més gran de les que hi havia fins aquells moments a l'Alt Empordà. El

vint-i-cinc d'octubre de 1969 s'inaugurava Scopas al bell mig d'Empuriabrava, en una zona estratègica, a pocs metres de la carretera de Roses a Figueres i, per tant, en el cor del nucli turístic del nord de la Costa Brava.

ENRIC ROCA PERICH > TEXT

ARXIU FAMILIAR DE JOAN RAMON LÓPEZ > FOTOS

Els promotors varen dissenyar i construir un edifici singular per dues característiques ben peculiars: era més alt d'un costat que de l'altre i no tenia columnes interiors. Amb una capacitat per a 5.000 persones, cinc-cents d'elles assegudes, l'edifici (una *boîte*, en el llenguatge de l'època) disposava a més a més d'una botiga on es venien samarretes i diversos objectes amb el logotip del local, a part d'una sala de màquines recreatives, els populars «milions» o «màquines», i un petit casino. Posteriorment s'hi va construir un cinema. En els moments de més popularitat, l'empresa havia arribat a tenir en nòmina 150 treballadors, i no hi havia jove empordanès o empordanesa que no l'hagués visitat almenys una vegada.

El nom del local feia referència a l'escultor i arquitecte grec Scopas, del segle IV abans de Crist, un dels grans representants del classicisme juntament amb Praxíteles i Lisip. Scopas fou l'inventor de l'estil «patètic», anomenat així perquè fa referència al concepte *pathos* (sentiment). Les seves estàtues es caracteritzen per l'expressió de dolor que desprenen. Va rebre influències ben perceptibles a la seva obra dels altres grans genis del classicisme, Fídies i Políctet. És considerat el primer escultor que dona als seus personatges una dimensió psicològica, una aura especial que reflecteix les di-

Els encarregats d'amenitzar la inauguració del nou local varen ser els Pop Tops

ferents i sovint contradictòries expressions de l'ànima humana.

El bateig del complex lúdic amb el nom del gran escultor grec no ens ha d'estranyar gens, si tenim en compte la profunda empremta que va deixar aquesta civilització a Catalunya amb presència evident a les ruïnes d'Empúries. El nom suggeridor d'Scopas forma part d'una associació d'idees fàcilment imaginable, que per a uns promotors empordanesos no devia passar gens desapercebuda. Si es pensa en l'estàtua d'Esculapi, el déu de la medicina, que va ser descoberta no gaire lluny del lloc on s'aixecava la mítica discoteca, i en les petges romanes i gregues que se superposen a la costa de l'Alt Empordà, no podríem més que constatar l'encert de batejar la nova «criatura» amb el nom d'un dels grans escultors de la Grècia clàssica.

CRDI

>> Interior d'Scopas d'Empuriabrava.

Agafant embranzida

Els encarregats d'amenitzar la inauguració del nou local varen ser els Pop Tops, conjunt madrileny conegut internacionalment per la seva cançó «Mammy Blue», un èxit que va assolir el primer lloc de les llistes a l'Estat espanyol durant cinc setmanes seguides i va arribar a ser el disc més venut a Alemanya, Àustria, Bèlgica, Holanda i Portugal. Aquelles festes de Nadal la discoteca va oferir als seus clients dues actuacions més de primer nivell: la de Mike Kennedy, que s'havia separat feia poc de Los Bravos, i la de Los Canarios, un altre dels conjunts de moda. Segur que el «Get on your knees» i altres èxits del grup devien sonar a tota potència a través del modern equip de so de la nova *boîte*.

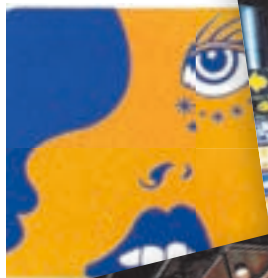
Per facilitar el desplaçament fins al local, des de Figueres sortien uns autobusos pagats per la mateixa empresa els dissabtes a la nit i diumenges a la tarda, un servei que feia parada a

pocs metres del complex. L'origen de l'itinerari eren les cotxeres de la SARFA, ubicades al carrer Méndez Núñez, molt a prop de la plaça del Gra. Els diumenges a la tarda, els autobusos s'emplenaven de joves d'ambdós sexes a la recerca d'entreteniment, diversió i gresca. Recordo que el viatge s'efectuava enmig d'un gran guirigall, com si d'una excursió de final de curs es tractés. El conductor, en arribar a la parada, descarregava tota aquella multitud de joves esvalotats i devia quedar ben

Varen passar per Scopas artistes com els Mustangs, Tony Ronald, Georgie Dann, Los Bravos, Mecano o Marie Laforet

descansat quan tancava les portes. Després tornava cap a Figueres i feia un altre viatge, així fins a completar quatre trajectes entre la capital de l'Alt Empordà i l'indret d'Empuriabrava on s'ubicava el recinte.

Encara que la propaganda d'obertura deia que Scopas era una *boîte*, en realitat era una macrodiscoteca, concepte que fins aquell moment, i probablement després de la inauguració i tot, encara no s'havia descobert ni, per descomptat, popularitzat. Amb el temps es varen obrir altres complexos, no gaire lluny els uns dels altres, però Scopas va ser a l'Alt Empordà el primer gran centre lúdic que es va construir. Fins llavors, hi havia petites *boîtes* en pobles de la costa que s'emplenaven, sobretot a l'estiu, de turistes francesos i belgues primer i més endavant d'alemanys i nòrdics, àvids d'un sol que s'arrapava a les seves pells i donava a les seves cares un ridícul aspecte de tomata madura.

>> *El vint-i-cinc d'octubre de 1969 s'inaugurava Scopas.*

els més importants, a part dels ja esmentats, varen ser els dels Mustangs, Tony

Ronald, Georgie Dann, Los Bravos, Mecano o Marie Laforet. El complex va tancar definitivament les seves portes l'any 1992, quan el sector ja anava de baixada i els promotors buscaven nous projectes empresarials.

En els cartells de la discoteca es pot veure la silueta d'un antic vaixell de vela amb els remes a l'aigua, però el logotip que més es recorda representa una cara femenina, de la qual només es pot veure un ull i la boca. El dibuix és obra del dissenyador de tot el complex però va anar evolucionant, com es pot comprovar si es miren els diferents objectes que formaven part del *merchandising*. Al principi, el dibuix era més explícit i fins i tot es podien veure unes flors en el cabell de la noia, cosa que fa pensar en l'època hippy. En èpoques posteriors s'esquemmatitza i va agafant un estil netament surrealista, res estrany en una comarca marcada per la influència de Dalí. Els colors que es combinen en el logotip són el blau, el vermell i el blanc.

Quan el discjòquei punxava «Video killed the radio star» (1979), hi havia una marea humana que confluïa a la pista des de tots els racons del local

Des de l'any 1969 fins al 1992, que la discoteca va tancar, va ser el mirall de les tendències del moment. Scopas va viure l'ocàs dels Beatles i l'eterna joventut (pactada amb el diable) de Rolling Stones; el començament del rock simfònic o progressiu, com li diuen ara; els grans dominadors del pop dels 70, com Supertramp, Elton John i un llarg etcètera; l'explosió musical dels 80, amb el tecno d'Spandau Ballet, Simple Minds, Culture Club... i també els estatals com Mecano. No ens oblidem de la *movida madrileña* i els Nacha Pop, Gabinete Caligari o los Rebeldes. I naturalment la música disco, que va evolucionar al llarg dels anys, des de Gloria Gaynor fins als Buggles.

Un dels meus records d'Scopas correspon a aquest darrer grup britànic. És dels que es pot etiquetar com a *one hit wonder band*, és a dir, un conjunt que només va compondre un sol èxit, fet que provoca que es recordi molt més el nom de la cançó que no el del grup. El «Video killed the radio star» era un d'aquells temes que sonava una i altra vegada a Scopas l'any 1979. Quan el discjòquei la punxava, hi havia una marea humana que confluïa a la pista des de tots els racons del local. Era una cançó que feia discoteca, una discoteca d'aquella època, és clar. Alguna vegada em vénen a la memòria aquelles tardes de diumenge. Amb els meus amics buscàvem refugi a Scopas, fugint en va d'una sentència inapel·lable: el retrobament amb la feina dels immediats i lleganyosos matins del dilluns.

Enric Roca és articulista i estudiós de la cultura.

La música de les nostres vides

Musicalment l'any 1969 és ple d'èxits que segur que es ballaven en el nou local. Els clàssics s'ho emportaven gairebé tot: els mítics Beatles triomfaven amb «Get back» i John Lennon provava fortuna amb «Give peace a chance», mentre els rebels Rolling Stones conduïen el «Honky Tonk women» a les primeres posicions de les llistes. És l'època de «Sweet Caroline» de Neil Diamond, de «The boxer» de Simon & Garfunkel, de «Proud Mary» de Creedence Clearwater Revival. Altres artistes no tan coneguts componen la cançó de la seva vida: «Venus» de Shocking Blue o «Sugar, sugar» de The Archies en són un clar exemple. No es pot dir que musicalment l'any 1969 passés desapercbut.

A part de les sessions habituals del dissabte a la nit i diumenge a la tarda, de tant en tant els propietaris organitzaven festes o concerts. A part del carnaval, també s'havia viscut a la discoteca algun ball de disfresses. En aquests casos era habitual no fer pagar entrada a les persones que anessin vestides a to amb el tema de la festa: de romans, per exemple. Entre els concerts que s'hi varen fer,